

REGULAMIN
Konkursu Historycznego
„Droga do Niepodległości 1795-1918”

w roku szkolnym 2022/2023
dla uczniów szkół ponadpodstawowych Województwa Małopolskiego
pod

HONOROWYM PATRONATEM
WICEPREZESA RADY MINISTRÓW,
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ
MARIUSZA BŁASZCZAKA

I. Organizator

Barbara Bartuś Poseł na Sejm RP

II. Współorganizatorzy

- Małopolski Kurator Oświaty,
- Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Krakowie,
- Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Wyspiańskiego w Bobowej;

III. Partnerzy

- Fundacja Sądecka
- Tomasz Płatek Przewodniczący Klubu Radnych PiS w Radzie Powiatu Gorlickiego, Członek Zarządu Powiatu Gorlickiego;
- Stowarzyszenie „Nasze Miasto” w Gorlicach.

IV. Uczestnicy konkursu

Uczestnikami są uczniowie szkół ponadpodstawowych z województwa małopolskiego.

IV. Komisja Konkursowa

- Komisję Konkursową w Finale Konkursu stanowią opiekunowie zespołów szkolnych biorących udział w Konkursie pod przewodnictwem przedstawiciela Kuratorium Oświaty;
- Ilość członków Komisji Konkursowej dostosowana jest do ilości uczestników Konkursu i jest to 5-20 osób - według decyzji Przewodniczącego Komisji,
- Wybór składu Komisji Konkursowej odbędzie się w drodze losowania spośród

wszystkich opiekunów zgłoszonych Zespołów Szkół;

- Do zadań Komisji Konkursowej należeć będzie sprawdzenie testów konkursowych, zarządzanie i przeprowadzenie ewentualnej dogrywki oraz wyłonienie zwycięzców Konkursu.

V. Cel Konkursu

- upowszechnianie i pogłębianie wiedzy na temat historii Polski,
- odkrywanie i rozwijanie uzdolnień uczniów, motywowanie do samodzielnego poszerzania wiedzy i zdobywania nowych umiejętności,
- promowanie aktywności i osiągnięć uczniów,
- rozbudzanie zainteresowań dorobkiem minionych pokoleń oraz rozwijanie indywidualnych uzdolnień uczniów,
- wzbogacanie i doskonalenie form pracy z uczniami zdolnymi,
- pielęgnowanie pamięci o polskich bohaterach narodowych,
- budzenie i utrwalanie dumy z triumfów polskiego oręża i wielkich zwycięstw naszej narodowej jedności,
- kształtowanie świadomości i postaw patriotycznych młodego pokolenia.

VI. Zagadnienia

1. Sytuacja społeczno-polityczna na ziemiach polskich przed wybuchem Powstania Listopadowego:
 - a) Sytuacja Królestwa Polskiego po Kongresie Wiedeńskim,
 - b) Stosunek Polaków do sprawy niepodległości,
 - c) Stosunek mas ludowych do polskości w XIX w.
2. Powstanie Listopadowe – przyczyny, przebieg i skutki:
 - a) Okoliczności wybuchu i przebieg Powstania Listopadowego,
 - b) Bunt w Szkole Podchorążych w Warszawie,
 - c) Organizacja Powstania Listopadowego,
 - d) Przywódcy Powstania Listopadowego,
 - e) Stosunek władz powstańczych do sprawy chłopskiej,
 - f) Skutki powstania,
 - g) Wielka Emigracja,
 - h) Polityka caratu w stosunku do społeczeństwa polskiego po upadku Powstania Listopadowego (noc paskiewiczowska),

- i) Spór o ocenę powstania.
3. Przeobrażenia społeczne na ziemiach polskich po upadku Powstania Listopadowego:
- a) wpływ Powstania Listopadowego na kształtowanie się nowoczesnego narodu polskiego,
 - b) związek między uratą przez Polaków państwa a kształtowaniem się ich świadomości narodowej,
 - c) historyczna rola inteligencji w kształtowaniu świadomości politycznej i społecznej Polaków (np. Towarzystwo Filomatyczne i Zgromadzenie Filaretów),
 - d) system wartości oraz postawy charakterystyczne dla pokolenia niepokornych,
 - e) stanowisko poszczególnych środowisk i ugrupowań politycznych w I poł. XIX w. wobec sprawy niepodległości Polski,
 - f) różne formy polskiej działalności niepodległościowej.
4. Wskazanie Powstania Listopadowego jako ogniwa w łańcuchu tradycji zrywów niepodległościowych od Insurekcji Kościuszkowskiej do Powstania Warszawskiego (np. dostrzec związek między powołaniem i organizacją Towarzystwa Patriotycznego i Polskiego Państwa Podziemnego).
5. Powstanie Listopadowe w polskim malarstwie i literaturze XIX wieku – więzy między twórczością artystyczną Polaków a historią narodu na podstawie przykładów przywołanych w wykazie materiałów źródłowych.
6. Sytuacja społeczno – polityczna na ziemiach polskich przed wybuchem Powstania Styczniowego:
- a) sytuacja Królestwa Polskiego w okresie tzw. odwilży posewastopolskiej,
 - b) stosunek Polaków do sprawy niepodległości,
 - c) stosunek mas ludowych do polskości w XIX w.
7. Powstanie Styczniowe – przyczyny, przebieg i skutki:
- a) okoliczności wybuchu i przebieg Powstania Styczniowego,
 - b) porównanie programu „czerwonych” z programem „białych”,
 - c) wojskową i cywilną organizację powstania (Tajemne Państwo Polskie),
 - d) stosunek władz powstańczych do sprawy chłopskiej,
 - e) postawa wsi wobec powstania,
 - f) skutki powstania,

- g) Polityka caratu w stosunku do społeczeństwa polskiego po upadku Powstania Styczniowego (polityka rusyfikacyjna),
 - h) spór o ocenę powstania.
8. Przeobrażenia społeczne na ziemiach polskich po upadku Powstania Styczniowego:
- a) wpływ Powstania Styczniowego na kształtowanie się nowoczesnego narodu polskiego,
 - b) związek między utratą przez Polaków państwa a kształtowaniem się ich świadomości narodowej,
 - c) historyczna rola inteligencji w kształtowaniu świadomości politycznej i społecznej Polaków,
 - d) system wartości oraz postawy charakterystyczne dla pokolenia niepokornych,
 - e) stanowisko poszczególnych środowisk i ugrupowań politycznych w II poł. XIX w. wobec sprawy niepodległości Polski,
 - f) różne formy polskiej działalności niepodległościowej.
9. Wskazanie Powstania Styczniowego jako ogniwa w łańcuchu tradycji zrywów niepodległościowych od Insurekcji Kościuszkowskiej do Powstania Warszawskiego (np. dostrzec związek między powołaniem i organizacją Tajemnego Państwa Polskiego i Polskiego Państwa Podziemnego).
10. Powstanie Styczniowe w polskim malarstwie i literaturze XIX wieku - więzi między twórczością artystyczną Polaków a historią narodu na podstawie przykładów przywołanych w wykazie materiałów źródłowych.
11. Sytuacja polityczna na ziemiach polskich przed wybuchem I wojny światowej: stanowisko poszczególnych środowisk i ugrupowań politycznych wobec sprawy niepodległości Polski, system wartości oraz postawy charakterystyczne dla pokolenia niepokornych.
12. I wojna światowa - geneza, przebieg i skutki
13. Bezpośrednie przyczyny wybuchu wojny, uczestnicy konfliktu i przebieg działań militarnych na frontach Europy i świata. Konsekwencje polityczne, ekonomiczne i społeczne Wielkiej Wojny.
14. Konferencje i traktaty pokojowe po zakończeniu I wojny światowej. Zmiany na mapie politycznej Europy i świata. Rewolucje w Rosji i powstanie pierwszego państwa komunistycznego.
15. Walka o niepodległość Polski w czasie I wojny światowej. Sprawa polska w polityce mocarstw w okresie I wojny światowej. Czyn zbrojny i działania

polityczne Polaków w czasie Wielkiej Wojny. Ośrodki władzy na ziemiach polskich w końcowym etapie wojny.

16. Proces kształtowania się granic odrodzonego państwa polskiego. Sprawa granic Polski na konferencji paryskiej. Kształtowanie się granicy północnej i zachodniej: powstanie wielkopolskie, plebiscyty na Śląsku, Warmii i Mazurach, powstania śląskie. Polsko-czeski spór o Śląsk Cieszyński. Walka o granicę wschodnią (1918–1921) – wojny: polsko-ukraińska i polsko-bolszewicka oraz ich znaczenie, traktat ryski.

VII. Literatura

1. Podręczniki do Historii Szkoła podstawowa i średnia

2. Atlas historyczny

3. Literatura specjalistyczna:

- Chwalba, Historia Polski 1795-1918, Kraków 2005
- S. Kieniewicz, Powstanie styczniowe, Warszawa 1972
- S. Kieniewicz, Warszawa w powstaniu styczniowym, Warszawa 1956
- S. Kieniewicz, A. Zahorski, W. Zajewski, Trzy powstania narodowe, Warszawa 1997
- I. Rusinowa, M. Wituch, Między rewolucją francuską a rewolucją październikową, Warszawa 1980
- Józef Piłsudski o powstaniu styczniowym 1863 roku, Londyn 1963
- M. Howard, Wojna w dziejach Europy, Wrocław- Warszawa- Kraków 1990
- A. Albert, Najnowsza historia Polski 1914 – 1993, I tom, lata 1914 - 1945, Warszawa 1992
- J. Borowiec, Dzieje Polski w datach, Warszawa 2005
- S. Kieniewicz, Historia Polski 1795-1919, Warszawa 19867
- W. Roszkowski, A. Radziwiłł, Historia 1789-1997, Warszawa 2001
- H. Samsonowicz, "Historia Polski do roku 1795, Kraków 2000
- J. Pajewski, Odbudowa państwa polskiego 1914-1918, Warszawa 1980
- Rok 1918. Odzyskanie niepodległości, pod red. A. Dębskiej, Z. Gluzy, Warszawa 2008
- Drogi do niepodległości. Ziemie polskie w dobie odbudowy państwa polskiego, pod red. Z. Karpusa, M. Wojciechowskiego, Toruń 2003
- M. Kallas, Historia ustroju Polski X-XX wieku, Warszawa 2000

- M. Borucki, Polskie symbole narodowe Historia i współczesność, Warszawa 2013
- E. Braniewski, Sz. Wrzesiński, Napoleon nad Bobrem i Kwisą. Szlakiem bitew, skarbów i zabytków wojny 1813 roku, Wrocław 2013
- M. Wrede, Sejm i dawna Rzeczpospolita, Warszawa 2011
- Cz. Brzoza, L.A. Sowa, Historia Polski 1918-1945, Kraków 2006

4. Materiały multimedialne i dostępne internetowo:

- Pakiet edukacyjny: „Polski Gen Wolności” – zalecany jako podstawowe źródło wiedzy do konkursu i wsparcie dla nauczyciela przy przygotowywaniu ucznia.
<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materiały-edukacyjne/teki-edukacyjn/96981,Polski-gen-wolnosci.html>
- Pakiet edukacyjny: „11 listopada”
<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materiały-edukacyjne/teki-edukacyjn/93012,11-Listopada.html>
- Polskie drogi do niepodległości 1914–1918, wybór i opracowanie źródeł
<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materiały-edukacyjne/teki-edukacyjn/138161,Polskie-drogi-do-niepodleglosci-19141918.html>
- Od niepodległości do niepodległości Historia Polski 1918 – 1989
<http://www.polska1918-89.pl/>

5. Wystawy elementarne IPN

- **Wystawy historyczne w tym:**
 - Ojcowie Niepodległości
<https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/43988,Ojcowie-Niepodleglosci.html>
 - Polski wysiłek zbrojny w I wojnie światowej 1914–1918
<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/wystawy-elementarne/129755,Polski-wysiłek-zbrojny-w-I-wojnie-swiatowej-19141918.html>
 - Polskie symbole narodowe
<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/wystawy-elementarne/98412,Polskie-Symbole-Narodowe.html>
 - Powstanie Wielkopolskie
<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/wystawy-elementarne/85911,Powstanie-Wielkopolskie-19181919.html>
- **Wystawy biograficzne w tym:**
 - Józef Piłsudski

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/biografie-elementarne/138673,Jozef-Pilsudski.html>

- Roman Dmowski

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/biografie-elementarne/154066,Roman-Dmowski.html>

- Ignacy Paderewski

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/biografie-elementarne/138674,Ignacy-Paderewski.html>

- Józef Haller

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/biografie-elementarne/153859,Jozef-Haller.html>

- Wincenty Witos

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/biografie-elementarne/162694,Wincenty-Witos.html>

- Wojciech Korfanty

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/biografie-elementarne/160690,Wojciech-Korfanty.html>

- Józefa Dowbor – Muśnicki

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/biografie-elementarne/173374,Jozef-Dowbor-Musnicki.html>

VIII. Organizacja Konkursu

1. Udział w Konkursie jest dobrowolny.
2. W Finale Konkursu uczestniczą trzyosobowe reprezentacje Szkół wyłonione w drodze eliminacji szkolnych.
3. Etap szkolny przeprowadzają Szkoły we własnym zakresie, wyłaniając jeden trzyosobowy Zespół uczniów oraz wskazując jednego opiekuna Zespołu, który przyjedzie z uczniami na Finał Konkursu.
4. Organizator konkursu zastrzega sobie prawo do obserwacji eliminacji szkolnych.
5. **OPIEKUNEM ZESPOŁU POWINIEN BYĆ NAUCZYCIEL HISTORII, KTÓRY WYRAŻA JEDNOCZEŚNIE ZGODĘ NA UDZIAŁ W KOMISJI KONKURSOWEJ.**
6. Zgłoszenia Zespołów do Finału Konkursu należy dokonać pisemnie na karcie zgłoszeń (załącznik nr 1) osobiście, listownie lub mailowo na adres:

*Biuro Poselskie Pośta na Sejm RP Barbary Bartuś
ul. Ks. B.Świejkowskiego 3/3, 38-300 Gorlice*

tel./fax 18 352 01 13; e-mail:Barbara.Bartus@sejm.pl

7. Organizator przesyła drogą mailową na wskazany adres potwierdzenie otrzymania zgłoszenia.
8. Finał Konkursu odbędzie się **27 kwietnia 2023 r. (czwartek)** w Zespole Szkół Zawodowych im. Stanisława Wyspiańskiego w Bobowej o **godz. 10.00**.
9. Finał Konkursu przygotowuje i przeprowadza Organizator w porozumieniu ze współorganizatorami.
10. Warunkiem udziału Zespołu w Finale Konkursu jest posiadanie przez opiekuna potwierdzenia otrzymania zgłoszenia od Organizatora z wymienionym imiennie składem Zespołu.
11. Uczestnicy konkursu oraz ich opiekunowie przyjeżdżają na koszt własny.
12. Każdy uczestnik Finału Konkursu otrzyma upominek.
13. Celem Finału Konkursu jest wyłonienie pięciu najlepszych zespołów szkolnych, które zostaną laureatami Konkursu.
14. Zadania Finału Konkursu będą miały formę pisemnego testu, zawierającego pytania zamknięte i otwarte przygotowane na podstawie literatury wymienionej w pkt VII.
15. Prace uczestników konkursu będą kodowane.
16. Laureatami Konkursu będą wyłonione przez Komisję Konkursową zespoły, które uzyskają kolejno pięć najlepszych wyników punktowych będących sumą punktów uzyskanych przez poszczególnych uczniów – członków zespołów szkolnych.
17. W przypadku uzyskania przez zespoły jednakowej ilości punktów, Organizator zastrzeżę sobie możliwość wprowadzenia pytań ustnych, celem wyłonienia zwycięskiego zespołu.
18. Decyzja Komisji Konkursowej jest ostateczna.
19. Wyniki Konkursu zostaną ogłoszone bezpośrednio po zakończeniu prac Komisji Konkursowej i opublikowane na stronach internetowych Organizatora i Współorganizatorów.

IX. Nagrody dla laureatów

I - V miejsca - wyjazd zespołów z opiekunami do Warszawy

Uczeń, który indywidualnie uzyska najwięcej punktów otrzyma Stypendium imienia Braci Potoczków ufundowane przez Fundację Sądecką.

X. Terminarz Konkursu

27 lutego – 10 marca 2023 r.	zgłoszenie szkół do udziału w Konkursie wraz z podaniem daty i godziny eliminacji szkolnych;
13 marca – 28 marca 2023 r.	eliminacje szkolne;
27 marca – 31 marca 2023 r.	zgłaszanie imiennych składów zespołów szkolnych wyłonionych w drodze eliminacji wewnętrznych (załącznik nr 1);
03 – 05 kwietnia 2023 r.	potwierdzenie przez Organizatora otrzymania zgłoszenia;
12 – 14 kwietnia 2023 r.	zgłaszanie przez Szkoły braku otrzymania potwierdzenia lub konieczności naniesienia korekt w danych;
27 kwietnia 2023 r.	Finał Konkursu w Zespole Szkół Zawodowych im. Stanisława Wyspiańskiego w Bobowej

XI. Ochrona danych osobowych

1. Administratorem danych osobowych Pani/Pana, dziecka/podopiecznego są: Poseł na Sejm RP Barbara Bartuś, ul. Ks. B. Świeykowskiego 3/3, 38-300 Gorlice, tel. 18 352 01 13, e-mail: Barbara.Bartus@sejm.pl;
Przetwarzanie danych odbywać się będzie zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO) (Dz. Urz. L nr 119 z 4.05.2016, s. 1).
2. Dane osobowe uczestników będą przetwarzane w celu organizacji i przeprowadzenia konkursu, a także w celach promocyjnych (załącznik nr 2 i załącznik nr 3).
3. Podanie danych osobowych ma charakter dobrowolny, ale jest niezbędne do udziału w Konkursie.
4. Uczestnik Konkursu i opiekun zezwala na wykorzystanie ich imion i nazwisk w celu informowania (także w mediach) o wynikach Konkursu.
5. Organizator będzie zbierał następujące dane:
 - a) imię i nazwisko ucznia/uczestnika,
 - b) klasa,
 - c) nazwa szkoły/placówki, klasy
 - d) imię i nazwisko opiekuna Zespołu

- e) adres korespondencyjny
 - f) adres e-mail
 - g) numer telefonu.
6. Uczestnikom Konkursu, którzy podają dane osobowe przysługuje prawo dostępu do treści swoich danych oraz z zastrzeżeniem przepisów prawa przysługuje prawo do sprostowania danych, usunięcia danych, ograniczenia przetwarzania danych, przenoszenia danych, wniesienia sprzeciwu, cofnięcia zgody w dowolnym momencie.
 7. Uczestnikom Konkursu przysługuje prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
 8. Organizator oświadcza, iż dane uczestników Konkursu nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany i nie będą poddawane profilowaniu.
 9. Dane uczestników Konkursu nie będą udostępniane podmiotom zewnętrznym z wyjątkiem przypadków przewidzianych przepisami prawa.
 10. Dane uczestników Konkursu będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji działań w ramach Konkursu.
 11. Organizator stosuje środki techniczne i organizacyjne mające na celu należyte, odpowiednie do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną zabezpieczenia powierzonych danych osobowych.
 12. Organizator wdrożył odpowiednie środki, aby zapewnić stopień bezpieczeństwa odpowiadający ryzyku z uwzględnieniem stanu wiedzy technicznej, kosztu wdrożenia oraz charakteru, zakresu, celu i kontekstu przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw i wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze zagrożenia.